

CONVERSA

El conflicte a la butxaca: el cas del Coltan i els telèfons mòbils

Dimarts 24 de maig, 19:00 h.
Pati de la Diputació de Girona

Ponent

Josep Maria Royo

Professor i investigador del Programa de Conflictes i Construcció de Pau de l'Escola de Cultura de Pau de la UAB, politòleg, postgraduat en Cultura de Pau i Màster en Relacions Internacionals, especialitzat en el continent africà.

Moderador

Toni Rocha

Coordinador tècnic de la Coordinadora d'ONG Solidàries de Girona

Amb la dinamització i participació de la **companyia Kilalia** de teatre social i de l'oprimit

Resum de la ponència

Àfrica és un país molt ric tan a nivell de recursos naturals com a nivell cultural. A nivell lingüístic, per exemple, existeixen centenars de llengües, i cada persona sovint en parla quatre de diferents.

Des del món occidental volem aportar sempre la nostra experiència, coneixement, ... sense tenir en compte la riquesa que ja té per si sol el continent africà. Parlem, en canvi, dels seus estats fràgils, sense tenir en compte que a

Europa, l'etiqueta "estat", que va néixer fa 400 anys, encara no s'ha resolt. A Àfrica els estats van començar els anys 60 i per tant tenen poc més de 30 anys d'història.

Àfrica és un continent amb uns recursos naturals enormes, però amb una història complexa respecte l'explotació d'aquests recursos. Hi ha molts interessos polítics, econòmics, etc. en joc. Passa sovint que els grups armats lluiten contra el poder dictatorial en veu del poble quan, en el fons, ho estan fent pels seus propis interessos.

Després de la descolonització, occident hi ha continuat present venent armes, fent negocis, etc. Els anys 90, amb la caiguda del Mur de Berlín, EEUU, URSS, França i Anglaterra van retirar el suport que fins al moment donaven als dictadors africans. Aquests es van sentir desemparats i van desembocar en dues vies diferents: en alguns casos es passà a processos de democratització, en d'altres casos, s'accentuaren els conflictes.

A partir d'aquest moment es van iniciar guerres importants com són les de Sierra Leona, Nigeria, Angola, Ruanda, Somàlia... Un tema molt important a tenir en compte per entendre la situació de la població civil és que, com que la gent va començar a buscar ajuda fora dels seus països, s'estableix una situació d'impermeabilitat de les fronteres, mitjançant controls militars, per evitar l'èxode. Tot i això, Àfrica és l'àrea del món on hi ha més desplaçats interns, amb una xifra de 11 milions de persones.

Una situació que perjudica molt la situació a Àfrica és que varis països, com ara Bèlgica, Espanya, EEUU, Sudàfrica, hi han creat empreses de seguretat privades, formades principalment per mercenaris, ex-militars d'aquests països, que controlen les mines, les fronteres, i els recursos naturals que es comercialitzen.

També cal dir que s'han explotat molts recursos naturals del continent des de multinacionals, revertint així els beneficis a altres països, fora del mateix continent.

La situació de violència i repressió fa que la població autòctona no pugui explotar aquests recursos propis.

En el cas de la República Democràtica del Congo, la situació és la següent:

- Hi ha 1 milió de soldats
- 8.000 Kilòmetres de fronteres
- 3.000 o 4.000 Kilòmetres de distància de banda a banda, sense comunicació.
- Conseqüències del colonialisme Belga, que va començar el s. XIX.
- Els anys 60 es va donar una certa independència i des d'aleshores fins ara, la dictadura ha estat al servei d'Occident, amb molta vinculació a Suïssa.
- Els anys 90, davant la dicotomia de passar a un procés de democratització o bé que incrementés la violència, el dictador va decidir optar per continuar al poder. A finals dels 90 es va donar una guerra molt virulenta, amb molts països implicats, considerada la 1er Guerra Mundial africana.
- Uganda, Burundi, Ruanda van aconseguir, arrel de la guerra, concessions mineres a canvi de donar suport al dictador.
- El 1998, un estudi de les Nacions Unides explicita quins països i empreses estan vinculats directament a l'explotació del país.
- Les empreses militars i algunes empreses internacionals, estan venent armes a la zona, ajudant a mantenir aquesta economia que genera conflicte.

La principal font d'economia són el Coltan, per la fabricació de mòbils, les fustes tropicals (Indonèsia, Brasil, Gabón o Burundi), i el petroli.

Actualment es vol visibilitzar els proveïdors de Coltan per fer evident el percentatge de coltan que prové de països en conflicte. Però és molt complicat perquè hi ha molts intermediaris i moltes reticències de les multinacionals de telefonia mòbil a fer transparent aquesta informació.

A la República Dominicana del Congo el coltan, el diamant i l'urani es comercialitzen des d'allà, però van a parar a altres països africans (per exemple Sud Àfrica en el cas dels diamants), i posteriorment a Occident.

Hi ha proveïdors alternatius, com Brasil, Mozambique i Austràlia. Són altres proveïdors de coltan que no estan en conflicte, i d'on es podria treure tot el coltan necessari per evitar importar-lo de RDC.

Què podem fer nosaltres?

- Ginebra, Milan i Barcelona són seus principals del Congrés Mundial del Mòbil. Una bona opció seria que durant els congressos es posés sobre la taula aquest tema, fent una reflexió sobre el conflicte del Congo.
- Com a ciutadans podem informar-nos i donar a conèixer el tema al nostre entorn.
- Podríem reclamar que els ajuntaments no comprin mòbils “tacats de sang”.
- Els mòbils, ordinadors, radars, les playstation, els petits aparells electrònics, contenen microxips, que contenen coltan. Per tant, caldria reduir el mínim el consum d'aquests.